

Çevre hakkı

Doğayı araştırıyoruz kapitalizmin köklerini bulmak için, doğayı sorguluyoruz komünizmi yorumlamak için, doğaya bakıp eşcinsellikle ilgili manifestolar fetvalar veriyoruz, doğaya bakıp kardeşlikten birlikten bahsediyoruz. Kâh kâşif oluyoruz kâh romantik. Ama doğayı gerçekten anlamaya hiç çalıştığımız oluyor mu acaba? Ya da anlasak da anlamasak da ona saygı göstermemiz onun hakkını vermemiz gerektiğini ne kadar düşünüyoruz.

Son yıllarda artan çevre felaketleri insanları bu konuda daha fazla düşünmeye, daha dikkatli davranmaya itmiş gibi görünüyor. Çevreci şirketlerin malları daha fazla satılmaya, çevre konusunda daha fazla program yapılmaya, daha fazla çevre dergisi çıkmaya başladı. Çevreyi veya doğayı niye korumamız gerektiği de sık sık hatırlatılıyor:

- Yaşamamız için gerekli kaynakların hepsini bize sağlayan çevreyi korumalıyız,
- İnanığımız din bize hayvanlara ve bitkilere zarar vermemeyi öğütüyor,
- Bize sağladığı güzellikler için...

Bir de "hiçbiri" şikkını işaretleyip, çevreyi, doğayı, dünyadaki yaşamı sadece kendi değeri için korumalıyız diyen bir azınlık var. Bu çağda inanması biraz zor gelebilir ama nasıl Sezar'ın hakkını Sezar'a veriyorsak karıncanın hakkını da karıncaya vermek, yuvasını başına yıkmamak gerek diyenler de var. Aslında bu fikri ortaya kim attı bilmiyoruz ama yaşayanlara

saygı göstermek Aziz Francesco'dan, Yunus Emre'ye, sivil itaatsizliğin babası Thoreau'ya, batı aydınlanmasının önderlerinden Goethe'ye kadar birçok düşünür tarafından gündeme getirilmiştir.

Ama bunu modern çevrecilik anlamında olgunlaştıran Aldo Leopold olmuştur. Türkçe'ye toprak ya da çevre etiği olarak çevrebileceğimiz manifestosu ile bu soyut konuyu

gayet somut bir şekilde ele almıştır. Aslında yaklaşımı çok basit: **Doğanın bütünlüğünü, dengesini ve güzelliğini koruyan her şey doğru, bozan her şey yanlıştır.**

İsterseniz yine Leopold'un bir sözü ile konuya son noktayı koyalım:

"20. yüzyılın en çarpıcı bilimsel buluşu ne televizyondur ne de

radyo. Bu buluş yeryüzü varlığının karmaşıklığıdır. Sadece yeryüzü hakkında en fazla bilgiye sahip olanlar onun hakkında ne kadar az şey bildiğimizin farkındadırlar. En büyük cehalet ise bir hayvan veya bitki hakkında ne işe yarar ki? diye soran adamınkidir.

Eğer yeryüzü mekanizması bir bütün olarak işe yarıyorsa, onu oluşturan her parça işe yarar, bu parçayı anlasak da anlamasak da."

Uğur Zeydanlı

Doğa Koruma Merkezi Genel Müdürü
ve STGMD Denetleme Kurulu Üyesi

Haberin var mı?

Her yıl Haziran ayının son haftası tüm dünyada Eşcinsel Onur Haftası olarak kutlanıyor. Hafta Türkiye’de de 2005’ten bu yana düzenli olarak kutlanıyor. Etkinliklerin son günü İstiklal Caddesi’nde düzenlenen Onur Yürüyüşü’ne katılım her geçen yıl artıyor.

STGM’den

Hibe tanıtım toplantıları yapıldı

STGM tarafından “Yerel Düzeyde Sivil Katılımın Güçlendirilmesi” ve “Sivil Toplum Örgütleri Arasında Diyalogun Güçlendirilmesi” hibe programları kapsamında 11 Mayıs-1 Haziran 2010 tarihleri arasında hibe tanıtım toplantıları gerçekleştirildi. Ankara, Eskişehir, Bursa, Adana, Diyarbakır, Batman, Erzincan, Denizli, Van, İstanbul ve Sinop’ta gerçekleştirilen toplantılarda STGM ve Merkezi Finans ve İhale Birimi yetkilileri tarafından programların koşulları ve başvuru prosedürleri konularında sivil toplum örgütleri temsilcilerine bilgi verildi.

STGM Adana YDM tanıtım toplantıları düzenledi

STGM Adana Yerel Destek Merkezi Kilis, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Mersin’de tanıtım toplantıları gerçekleştirdi. STGM tarafından yürütülen “Etkin Katılım İçin Sivil Toplumun Gelişimi” başlıklı proje kapsamında Adana YDM hizmet verdiği illere tanıtım toplantıları düzenleyerek yerelde faaliyet gösteren STÖ’ler ile bir araya geldi. Ziyaretlerde STGM ve STGM Adana YDM tanıtımının yanı sıra, kapasite geliştirme eğitimleri, ihtiyaç temelli eğitimler ve kurumsal destekler gibi STGM destekleri tanıtıldı. Yerel yönetim ve yerel örgütlerle işbirliği çerçevesinde organize edilen toplantılarda STÖ temsilcileri kendi çalışmalarından da bahsetme fırsatı buldu. Ziyaret edilen illerde farklı STÖ’lere gidilerek yapılan çalışmalar hakkında bilgi alındı.

Diyalog

Romanlara, feministlere, gençlere, eşcinsellere, engellilere diyalog desteği

STGM Roman Dernekleri Platformu’nun kurulması için toplantılara hız verdi. Haziran ayında Balıkesir, Çanakkale, İzmit, Mersin, Samsun, İzmir, Manisa ve Akhisar’da Roman dernekleriyle “platform kurulması” konusunda toplantılar yaptık.

Haziran ayında gerçekleşen diğer bir toplantı, CEDAW (Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi İhtiyari Protokolü) İzleme Grubu-Türkiye Sivil Toplum Yürütme Kurulu’nun, Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi

ve Bunlarla Mücadele İçin Geçici Komite (CAHVIO) ile ilgili gelişmeleri takip ettiği buluşmaydı. STGM’nin Diyalog Bölümü, 24-25 Haziran’da Pozitif Yaşam

Derneği’nin, AİDS ile savaşla ilgili kamudaki ve sivil toplumdaki farkındalığı artırmak amacıyla yaptığı proje için Diyarbakır’da tanışma toplantısı ve 24-26 Haziran’da Mor Çatı’nın İstanbul’da, Türkiye genelinde kadın örgütlerini bir araya topladığı ara kurultay çalışmasına da destek verdi. Ayrıca, Diyarbakır YDM, “Diyalog” başlığı altında, 27 Haziran’da da, Alternatif Medya Semineri’nin kapanış toplantısını yaptı.

Çevre Hakkı

5 Haziran Çevre Günü vesilesiyle haziran sayımızı çevre hakkı konusuna ayırdık ve Türkiye’nin çeşitli yerlerinden çevre örgütleriyle söylesedik. İlk örgüt Mersin’den Ekolog...

“Ekolojik yaşam bilinci oluşturmak istiyoruz”

Mersin’de, yaklaşık bir yıl önce kurulan Ekolojik Yaşam Girişimcileri ve Gönüllüleri Derneği (Ekolog) Başkanı Alper Girgeç’le söleşti yaptık.

Ekolog’u neden kurdunuz?

Sürdürülebilir bir yaşam, sağlıklı beslenme ve doğal kaynakların verimli kullanılması, yerelde yeni turizm çeşitlerinin tanıtılarak gerçekleşmesi ve bütün bunların gerçekleşebilmesi için çocukluktan başlayarak bir bilinçlenme, yaşam biçimi ve girişimciliğin teşvik edilmesi için bu derneği kurduk. Tüm toplumda ve bireylerde kaybolmakta olan ekolojik yaşam bilinci ve duyarlılığını yeniden oluşturmak için. Yanlış uygulamalar ve küresel iklim değişiklikleri nedeni ile ekolojik yaşamın bozulması sonucunda ortaya çıkan sorunlara çözüm yolları sunmak için. Tarım, doğa, turizm ve geleneksel kültürü birbirinden ayrı düşünmeden, kültürel, sanatsal, sportif, turistik, eğitsel, çevresel ve ekolojik çalışmalar yaparak doğa ile uyumlu yaşamı desteklemek için. Toprak ile bağı koparmış kent insanlarının doğa ile bağlarını yeniden kurmak için kent içinde ve çevresinde her insanın çok küçük ölçekte tarımsal üretim yapabileceği kent bahçeleri, balkon bahçeleri gibi çalışmaları desteklemek için. Konunun uzmanlarıyla birlikte bilimsel çalışmalar, örnek uygulamalar, eğitim çalışmaları yaparak bilgi bankası oluşturmak için.

Ekolojik yaşam bilincini oluşturmak için neler yapıyorsunuz?

Diğer STKlar, kamu kuruluşları, üniversite ile birlikte ortak çalışmalar yürütüyoruz. Sürdürülebilir bir yaşam için öncelikle çocuklara yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yapıyoruz.

Üreticilere, köylere yönelik tanıtım ve bilinçlendirme çalışmaları. Sanatsal faaliyetler, kurslar, eğitim çalışmaları, sergiler, festival, fuar, konferans, panel, şenlik, seminer düzenliyoruz, yazılı ve görsel yayınlar hazırlıyoruz. Dernek merkezinde konuyla ilgili bilgilenmek isteyen herkese açık olacak bir bilgi bankası oluşturulması için çalışmalar yapıyoruz. Ekolojik yaşam ile ilgili her türlü eğitimin verilebileceği ve herkesin kullanımına açık bir eğitim salonu çalışmamız var..

Çevre dostu çalışmalarınız neler?

Mersin Kent Ormanında Yasemin Arslantaş atölyesiyle birlikte, 3-12 yaş arası çocukların katıldığı, çocuklara İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından ekolojik yaşamın anlatıldığı, sonrasında çocukların doğayı resmettikleri, birlikte çevre temizliği yaptıkları ve oyunlar oynadıkları bir piknik düzenledik. Bu etkinlik sonrasında Mersin ODTÜ Koleji ve Doğa Koleji öğrencilerinin okullarında yaptıkları aynı uygulama sonucu toplanan resimler, derneğimizin tanıtım aracı EKOBÜS üzerine giydirme olarak yapılıyor. EKOBÜS’le her hafta sonu köyleri ziyaret edip muhtarlarla, köylülerle tanışıyoruz, onlara iyi tarım ve organik tarım uygulamaları konularında bilgi veriyoruz. Bölgedeki örnek organik çiftlikleri ziyaret edip en doğru modelin oluşturulması için araştırmalar yapıyoruz. Ekolojik turizm kavramını bölgeye tanıtarak yeni bir turizm modeli oluşturmaya çalışıyoruz.

Termik Santrallere Karşı Kampanya

Uygulanmakta olan enerji politikaları nedeniyle, Türkiye’nin dört bir yanında teknolojik anlamda farklı şekillerdeki enerji santralleri projelerinin son hızla yaşama geçirilmeye çalışıldığını görüyoruz. Ancak bu santrallerin sağlayacağı yarar yanında doğaya ve insana vereceği zarar göz önünde alındığında, projelere paralel bir şekilde gelişen karşı örgütlenmelerin sayısı, özellikle yerel halk tarafından gerçekleşen mücadele de gün geçtikçe güçleniyor. Biz de STGM olarak, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının desteklenmesi, çevreye ve insan yaşamına yönelik hak ihlallerinin önlenmesi için yapılan bu çalışmalara kampanya desteklerimiz çerçevesinde elimizden geldiği kadar katkı sunmaya çalışıyoruz. Bu konudaki en büyük yardımcımız ise bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerine hukuksal boyutta destek olmaya çalışan Çevre Hukuku Derneği. Kendileriyle, özellikle son zamanlarda Enerji Piyasası Denetleme Kurumu’ndan

(EPDK) lisans alan kömürle çalışan termik santrallerin faydaları ve zararları, bu alanda geliştirilecek çözüm önerileri ile ilgili küçük bir sohbet gerçekleştirdik.

Sizce Türkiye’nin bu kadar çok santrale ihtiyacı var mı?

Türkiye’nin enerji politikalarını mercek altına aldığımızda, uzun yıllardan bu yana politikacıların öne sürdüğü gibi Türkiye’nin enerji ihtiyacı değil fazlalığı olduğunu görürüz. Türkiye’nin kurulu gücünün yılda ürettiği elektrik enerjisi, geçen on yıllar boyunca hep tüketiminden fazla oldu. Politikacıların geçmişte kamuoyuna sürekli “enerji açığımız var. Böyle gidersek karanlıkta kalacağız” diye açıklamalar yaptığı yıllarlarda da komşu ülkelere elektrik enerjisi satıyorduk.

Öte yandan, Türkiye’nin eski teknoloji enerji iletim hatları kullanması nedeniyle hâlâ yüzde 20’lerde bir

15 Haziran Dünya Yaşlılara Yönelik Suiistimalin ve Kötü Muamelenin Önlenmesi Günü. "Herkes insan hakları ve temel özgürlüklerin geliştirildiği ve korunduğu bir toplumda güven içinde ve saygın şekilde yaşlanmalı" idealine dayanan Yaşlanma-2002 Uluslararası Eylem Planı'nı temel alarak hazırlanan 2007 tarihli "Türkiye'de Yaşlıların Durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı"nda istismar, ihmâl ve şiddete ilişkin eylem planları yer alıyor. Bu planın programlandırılarak acilen hayata geçirilmesini bekliyoruz.

kayıbı var. Eğer Türkiye milyarlarca dolarlık enerji santralleri yatırımı yerine bir-iki milyar dolarlık yatırımla enerji hatlarını yenilese, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi enerji hatlarından kaynaklanan kaybını pek ala yüzde 4-5 seviyelerine rahatlıkla indirebilir. Ülkeyi yönetenlerin bunu yapacağına hâlâ pahalı ve insan ile çevre sağlığına zarar verecek, üstelik iklim değişikliğine yol açacak böylesine büyük kömürle çalışan termik santrallere onay vermesini anlamak mümkün değil. Belki de siyasilerin bu yaklaşımının ardında başka şeyler aramak gerekir. Çünkü, yapımına onay verilen bu santrallerin çoğu alım garantili ve bunun bedeli de bizlerin cebinden çıkacak. Ayrıca, bu santraller nedeniyle meydana gelecek insan ve çevre sağlığındaki bozulmaların maliyetini hesaplama ise neredeyse olanaksız.

Bu arada, ülkeyi yönetenlerin bu pahalı ve kirliliğe yol açan teknolojileri yerine gelişmiş ülkelerdeki gibi yenilenebilir enerji yatırımlarını neden geciktirdiğini de sorgulamak gerekir.

Kömürle çalışan termik santraller başta karbondioksit olmak üzere küresel ısınmaya yol açan sera gazlarını ürettiği için birçok ülkede yasaklandı. Peki bu santrallerin inşası neden Türkiye'de hızla devam ediyor?

Kömür ile çalışan termik santrallerin ülkemizde hızla yapımına izin verilmesinin altında iktidarların kendine yakın sermaye gruplarına büyük paralar sağlamak olduğu aşikâr. Bu tür yatırımlara geçmişteki iktidarlar da izin verdi. Zaten bu tür santraller genelde alım garantili olarak özel sektör tarafından kuruluyor. O elektriği TEAŞ kullansa da kullanmasa da, yani biz tüketsek de tüketmesek de parasını ödüyoruz. Parayı ise santral sahipleri kazanıyor. Her zaman bu paralar vatandaşların cebinden çıkıyor. Ayrıca vatandaşın o termik santrallerden çıkan zehirli gazlar nedeni ile sağlığı bozuluyor. Santrallerin

"Parkları güneş enerjisiyle aydınlatacağız"

Bursa'da faaliyet gösteren Başka Derneği'nden (Başkader) Reşit Elçin alternatif enerji ve bisiklet projelerini anlattı...

Alternatif enerji ve bisiklet projeleriniz nasıl başladı?

İlk projemiz ve aynı zamanda Bursa'nın ilk güneş evi olan "%100 Döngü" projesiyle 1200 kişiye temiz enerji harcayarak başka bir yaşamın mümkün olduğunu gösterdik. İkinci projemiz "Dikkat Bisiklet Çıkabilir" ile Uludağ Üniversitesi'ni yolları, parkları, bisiklet topluluğu ve 45 bisikletli kiralama sistemiyle bisiklet dostu bir kampüs haline getirdik. Bir diğer projemiz olan "Güneş Hasadı" ile Nilüfer Belediyesi'ne ait olan Yılmaz Akkılıç Parkı'nın aydınlatmasını güneş enerjisinden sağladık, şu an normalde belediyenin park için ödediği elektrik parası bir hesapta toplanıyor ve bu sayede önümüzdeki birkaç yıl içinde Nilüfer'deki bütün parkları güneşle aydınlatabileceğiz..

çevresindeki doğa ölüyor. Bugün Muğla yöresindeki santrallerin, Afşin-Elbistan termik santrallerinin sahipleri, çevrede yaşayan köylülerin tarlalarına verdiği zararlar nedeniyle yıllardır sürekli tazminat ödüyor. O yörelerdeki insanların tedaviye harcadığı paraları hesaplamak ise neredeyse olanaksız. Devleti yönetenler bu tür kirliliğe izin vereceğine neden temiz yatırımlara yönelmez, bunu anlamak olanaksız.

Sorunun çözümü için önerileriniz nelerdir?

Sorunun çözümü; gelişmiş ülkelerde olduğu gibi yenilenebilir enerji yatırımlarını desteklemek. Örneğin AB'nin 2020 yılı yenilenebilir enerjideki hedefi yüzde 20. Çevre ve Orman Bakanlığımızın Kyoto Protokolü'nün imzalandıktan sonra Birleşmiş Milletler Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (UN IPCC) Sekreteryası'na verdiği yenilenebilir hedefini tutturmak ise AKP iktidarının uyguladığı yenilenebilir enerji destek politikası ile çelişiyor.

Örneğin hâlâ güneş enerjisi için yönetmelik çıkarılmadı. Çünkü bu alandaki destek, hükümet tarafından sürekli engelleniyor, geçmişte de rüzgâr enerjisine verilecek destek konusunda uzun süre onay vermemişlerdi. Geçmişte "ampul bile çalıştırılmaz" denilen güneş enerjisi ile bugün havada 26 saat kalabilen uçak uçuruldu. Sorunun çözümü; yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinde. Eğer enerji tasarruf politikalarını doğru uygulayabilirsek, bu kadar pahalı enerji yatırımlarına gerek kalmaz. STÖ'ler olarak varmak istediğimiz noktanın birçok kuruluş açısından aynı olduğunu görüyoruz. Bunun için en temel nokta ortak bir ağ içinde olmak ve sıkı iletişimi kaybetmemek. Kamusal alanda ortaya çıkan bu kararsız, hedefi belli olmayan enerji politikalarına yönelik geliştirilen çözüm önerilerini hep birlikte, aynı dilde, aynı hisle söyleyebilme kabiliyetini geliştirmek. Yani önce alandaki kendi rollerimizi doğru belirleyip, içimizdeki enerji kaçaklarını engellemeliyiz.

Türkiye'de çevre konusundaki yasal düzenlemeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok ağırdan işleyen bir değişim süreci yaşıyor Türkiye her alanda, çevrede de durum farksız. Bu süreçte konuyla ilgili çıkarılan tüm yasalarda fayda-zarar dengesi kurulamıyor. Ancak yenilenebilir enerji kullanımını destekleyici yasalar üzerine çalışılması beraberinde yatırımları da getiriyor. Bu tip örnekler arttıkça meydana gelecek değişiklik dünyamıza da iyi gelecektir.

Çevre konusunda STÖ'ler merkezi ve yerel karar vericilerle işbirliği içinde çalışabiliyorlar mı?

Birçok etkinlikte beraber çalıştıklarını düşünüyorum ancak sorun da bu noktada başlıyor. Sivil toplum örgütleri yerel ve merkezi politikaların belirlenmesinde maalesef etken bir unsur değil henüz.

Başkader'in pojeleriyle ilgili tüm bilgilere baskader.blogspot.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Eksenimiz doğa

Batı Akdeniz Çevre Platformu (BAÇEP) Muğla katılımcısı Reşat Uygun doğal kaynakların yok olması konusundaki fikirlerini bizimle paylaştı.

Doğal kaynaklarımız hızla tükeniyor. Neyi, nasıl yanlış yapıyoruz?

Doğaya vahşice saldırılar (çokuluslu şirketler, emperyalist güçler) insanın insanı sömürsünden, insanın doğayı sömürsü aşamasına geçtiler. Bu aşamada kâr uğruna insanlığı da yok edecek savaşları yürütüyorlar. Bombaların düştüğü topraklarda

yalnızca insanlar değil doğa da ölüyor. Yanlışımız doğanın ele geçirilmesine karşı enternasyonalist bir isyanı, bir karşı duruşu gösterememek. Doğal kaynakları yok edenlerin kim olduğunu her gün ekranlardan, gazetelerden izliyoruz, yalnızca izliyoruz. İzlemeyenler Yuvarlakçay'da olduğu gibi suyun başında nöbet tutarak, direnerek zafer kazanıyorlar.

Doğanın sürdürülebilir kalkınması için bireyler, şirketler ve devletin görevleri neler?

Doğa kalkınmaz. Doğa olduğu gibi kaldığında uygarlık göstergesi olacaktır. Kalkınma adına doğaya yapılacak her dokunuş insanlığı uygarlıktan uzaklaştıracaktır. Bu noktada etkin bireylere ihtiyaç var. Etkin birey olmak için de öncelikle yetkin olunması gerekir. Yetkin bireyler de yönetimlere, karar mekanizmalarına etkin katılarak; devletin doğadan, ekolojiden yana demokratikleşmesine kuşkusuz katkı sağlayacaktır. Devletin doğanın sömürsününün bir aracı olduğu unutulmadan,

sahipsizliğin sahibi olması için baskı oluşturularak, yüzünü doğaya dönmesine katkı sağlanmalıdır. Devletin doğadan yana tavır alarak, nükleer ya da termik gibi doğa düşmanı yatırımlarından öncelikle vazgeçmesi sağlanmalı.

Bu kapsamda Batı Akdeniz Çevre Platformu'nun çalışmaları nelerdir?

BAÇEP kurulduğu 1993 yılından bu yana benimsediği ilkelerle ve ilkesel duruşuyla farkındalık yaratı. Doğrudan demokrasinin uygulanabileceğini gösterdi. Hiç kimseye temsiliyet vermeden, hiyerarşik olmayan yapısıyla çalışmalarını bugüne kadar taşıdı. Yerelin ve bireyin gücünü öne çıkaran çalışmalar yürüterek çevre hareketine katkı sağladı. Börtü böceğe sahip çıkarak yeryüzü demokrasisine katkı sağlamaya devam ediyor.

Gençlik

Uzak Yakın Projesi

S-UN Fonu tarafından desteklenen Kalkınma İnisiyatifi Grubu Kültür Kooperatifi tarafından gerçekleştirilen Uzak Yakın projesi, Türkiye'nin yoğun göç alan şehirlerinden Adana'da 21 gençle birlikte yürütülmeye başlandı. Toplam 7 ay sürecek olan projede kapsamında, Adana'ya göç etmiş olan ailelerden belirlenen gençlere, oyuncu ve tiyatro sanatçısı Ali Düşenkalkar, yönetmen Tayfun Pirseliimoğlu, oyuncu Ruhi Sarı ve sanat yönetmeni Natali Yeres sinema eğitimi verecek. Eğitimlerin sonunda gençler kendi hikâyelerinden yola çıkarak belgeseller çekecek.

Engelli Hakları

Engelliler plajındaki 'engeller'

Antalya'nın dünyaca ünlü Konyaaltı Plajı'nda bu yıl ilk kez engellilere yönelik yapılan düzenlemeler kapsamında dökülen beton rampa, dalgalar nedeniyle bozuldu. Rampanın iki yanında korkuluk olmaması da engellileri zor durumda bırakıyor. Engelli Ramazan Uçar da denize uzanan rampanın kenarlarına korkuluk yapılmasının engelliler için daha güvenli olacağını belirtti. Uçar, "Denize bir adım mesafede beton kırılmış. Gerçi beton olsa da denize ulaşmak bizim için zor. Engelliler, sandalyelerinden inip betonda sürünerek mi

denize girecek? İşletmecilerle görüştüğümde 'denize iskele yapmak istediklerini ama belediyenin izin vermediğini' söylediler" şeklinde konuştu. Engellilere yönelik düzenlemeler kapsamında plaja iki tane portatif tuvalet kabini yerleştirildiğini ifade eden Uçar, buna karşın soyunma kabinlerinin unutulduğunu kaydetti. Uçar, şöyle konuştu: "Ayrıca duşlarda oturarak yıkanmaya olanak sağlayacak düzen oluşturulmamış. Ülkemizde nedense bedensel engellilerin mahremiyeti yokmuş gibi davranılır. Bizim tuvaletlerimiz hep kadın-erkek ortaktır. Bazı mekânlarda ise engelli tuvaleti, kadınlar tuvaletinin içindedir."

Kültürel haklar- kültür sanat

Adana'da Hidrellez Şenliği

Adana Balkan Türkleri Yardımlaşma ve Kültür Derneği'nin öncülüğünde organize edilen geleneksel Hidrellez şenliği Mayıs ayında 3500 kişinin katılımıyla kutlandı.

Adana Balkan Türkleri Yardımlaşma ve Kültür Derneği, Akdeniz Balkan Türkleri Federasyonu, Akdeniz Yörük-Türkmenleri Birliği Federasyonu, Ceyhan Kırım Türkleri Derneği, Türkistanlılar Yardımlaşma ve Kültür Derneği, Varsaklar Yardımlaşma ve Kültür Derneği, Azerbaycanlılar Yardımlaşma ve Kültür Derneği, Türkocağı Adana Şubesi, Tema Vakfı Adana Şubesi, Türk Hukuk Enstitüsü Adana Şubesi, Bosna-Hersek Yardımlaşma ve Kültür Derneği işbirliği ile organize edilen şenlikte yerel yönetimler

lojistik destek sağlamanın yanı sıra şenlikte de yer aldı. Organizasyonda 16 STÖ görev aldı. Yerel sanatçılar, ozan ve aşıklar, halkoyunları ekipleri performanslarını sergiledi. Kan bağı, sergiler şenliğin diğer etkinlikleri oldu. Halkın ve basın ilgisinin yoğun olduğu kutlama Sarıçam piknik alanında tüm gün sürdü.

Ege Bölgesi İnanç Önderleri Sempozyumu

Dinler arası diyalogların masaya yatırıldığı sempozyuma, Cem Vakfı İzmir Şube Başkanı Ali İhsan Şahin, Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz, Alevi İslam Din Hizmetleri Başkanı Ali Yüce, Protestan Baptist Kiliseleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Pastör Ertan Çevik, İzmir İl Müftü Yardımcısı İlyas Öztürk ile birlikte çok sayıda Alevi fikir önderi ve yurttaş katıldı. Açılış konuşmasını yapan Cem Vakfı İzmir Şube Başkanı Ali İhsan Şahin, geçtiğimiz anneler gününde düzenlenen bir yemekte, farklı inançlardan vatandaşların birarada olduğunu, toplumlar arasında dini ayrılıklar nedeniyle sorun yaşanmadığını, bu sempozyumu da, o yemekteki dayanışmadan

esinlenerek düzenlediklerini söyledi. Türkiye Caferileri Lideri Selahattin Özgündüz ise yaptığı konuşmada, "Farklı dinler arasında, kardeş olarak, iyi duygularla birbirimize ayna olmak durumundayız. İnsanlığın sorunu Müslümanlık, Hıristiyanlık, Budistlik değil; bağnazlık ve yobazlıktır" dedi. Sempozyumda konuşan Protestan Baptist Kiliseleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Pastör Ertan Çevik ise Alevi sorununun tam anlamıyla çözüme kavuşturulmamasının kendilerini üzdüğünü belirtti. Çevik "Alevilik Anadolu'nun gözbebeği olan bir kültür ve inanç bütünüdür" dedi. Alevi-İslam Din Hizmetleri Başkanı Ali Yüce de din kavramının bir bütün olarak algılanması gerektiğini söyledi.

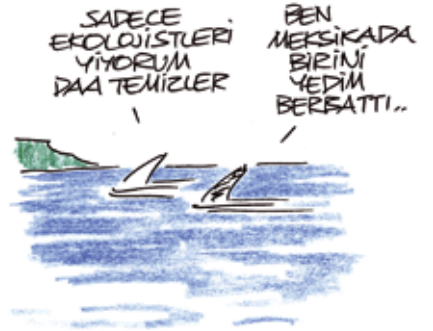
Diyarbakırlı Pir Sultanlar Sivas'ta buluştu

2 Temmuz 1993'te tüm dünyanın gözü önünde yakılarak katledilen canları anma etkinliklerinde Diyarbakırlı Pir Sultanlar hem yerel düzlemde hem de ulusal düzlemde önemli eylemler ve

buluşmalar gerçekleştirdi. 27 Haziran'da Cegerxwin Kültür Merkezi'nde düzenlenen bir panelde bu insanlık dışı katliamda yitirilenleri anarak olayın unutturulmaması ve Madımak'ın utanç müzesi yapılması konusunda ilk adımı atan Diyarbakırlı Pir Sultanlar 30 Haziran'da Gün TV'deki programa katılarak katliamın arkasındaki karanlık güçlerin ortaya çıkarılmasını ve sorumlulardan hesap sorulmasını istediler.

1 Temmuz'da Eğitim-Sen Şubesi'nde sinevizyon gösterisi ve müzik dinletisi yapıldı. Ardından Ofis-Sanat Sokağı'nda 33 bağlamayla bir yürüyüş yapıldı, okunan basın açıklamasıyla güncel talepler dile getirildi. Daha sonra Sivas'ta diğer şehirlerden gelenlerle buluşmak üzere yola çıkıldı. Mersin ve İzmir'den gelen Büyükkadı ve Şarabi köylüleriyle buluşup cem olan Diyarbakırlı Pir Sultanlar 3 Temmuz'da Diyarbakır'a döndüler. Koşuyolu Parkı Yaşam Hakkı Anıtı önünde İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesinin her hafta düzenlediği ve kayıpların hesabının sorulduğu eyleme katılan grup İHD'nin düzenlediği 2 Temmuz anma programına katıldılar.

Toplumsal cinsiyet

Eskişehir'de "Medyanın Homofobisi, Homofobinin Medyası"

Homofobi Karşıtı Buluşma kapsamında Eskişehir'de KAOS GL ve MorEl LGBTT Oluşumu tarafından Eskişehir Gelişim Vakfı (EGEV) Toplantı salonunda "Medyanın Homofobisi, Homofobinin Medyası" konulu etkinlik düzenlendi. Etkinliğin kolaylaştırıcılığını Remzi Altunpolat yaptı. Gazi Üniversitesi'nden Eser Aygül, "Facebook'ta Nefret Söyleminin Üretimi ve Pekiştirilmesi", Kaos GL'den Özge Gökpinar "Homofobinin Medya Seyri", MorEl Eskişehir LGBTT Oluşumu'ndan Pelin Kalkan "Türk Medyasında Lezbiyenliğin Sunumu" konularında sunumlarını katılımcılar ile paylaştılar.

17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü. Türkiye 1998'den bu yana Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi'ne taraf. Bununla birlikte Türkiye topraklarının yüzde 60'ı erozyon ve çölleşme tehdidi altında. Küresel ısınma, kuraklık ve tarımsal sulama yüzünden Tuz Gölü 90 yılda yüzde 85 küçüldüğü için Beyşehir Gölü Türkiye'nin ikinci büyük gölü oldu.

Ege Kadın Buluşması'ndan bildirme çıktı

'Kadının Güçlendirilmesi' konu başlığıyla 19-20 Nisan tarihlerinde Uşak'ta düzenlenen 6. Ege Kadın Buluşmaları toplantısının sonuç bildirgesi yayımlandı. Bildirgede, yerel çalışmalara katkı sağlanması amacıyla Ege Kadın Buluşmaları toplantıları kapsamında çalıştaylar düzenlenmesi ile sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına üniversite desteğinin artırılmasına yönelik karar alındığı belirtildi. Yerel yönetimlerde kadın erkek eşitliği daimi komisyonu kurulması amacıyla imza kampanyası başlatılmasının kararlaştırıldığı ifade edilen bildirgede, bölge kadınlarına yönelik

sanal kartvizit çalışması başlatılmasının onaylandığı bildirildi. Toplantıda, kentlerde sığınma evlerinin açılması, var olan evlerin iyileştirilmesinin karara bağlandığı, 'Değişim-Yarat Projesi' ile 'Kadın Dostu Kent Projesi'nin hayata geçirilmesinin onaylandığı kaydedildi. Sonuç bildirgesinde, 6. Ege Kadın Buluşmaları kapsamında, belediye başkan yardımcılarının en az birinin kadın olması zorunluluğunun getirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesinin kararlaştırıldığı da vurgulandı. 7. Ege Kadın Buluşması'nın Kütahya'da yapılacak ifade edilen bildirgede, toplantının, 'Eğitim, Yoksulluk ve İstihdam ile Yerel Yönetimler' konu başlıklarında düzenleneceği belirtildi.

Mevzuat

Doğa Yasası

Günümüzde dünya hükümetleri gerek iklim değişikliği gerekse biyolojik çeşitliliğin yok oluşuyla mücadele için artan bir tempoyla çözümler arıyorlar. Uluslararası platformda 2010 Biyolojik Çeşitlilik Yılı olarak kabul edildi ve oldukça kritik bir yıl olarak tarihe geçecek. Türkiye doğası da dünyadaki olumsuz gelişmeye paralel bir şekilde bozulmaya devam ediyor. Yaşam alanlarının yok oluşu türlerin durumunu da etkilemeye devam ediyor. Ekolojik süreçler ve doğanın biz insanlara sağladığı hizmetler de bu süreci takiben her geçen gün zayıflıyor.

İşte tam bu noktada doğanın korunması konusunda ciddi önlemler alınmasını beklediğimiz hükümetten tam tersi açıklamalar görmek sivil toplum örgütlerini hayal kırıklığına uğratmış durumda. Geçtiğimiz ay meclisten geçen Maden Yasasına mı üzülelim yoksa Merkez Av Komisyonu'nda alınan olumsuz kararlara mı derken, asıl kötü haber yine 2010 yılı içerisinde bizlere ulaştı. Birçok sivil toplum örgütü tarafından katkı verilen Doğa Yasası çalışmaları bir süredir sessizliğe bürünmüşken bu yıl içinde tekrardan gündeme geldi. Geldi ancak bambaşka bir şekilde. STK'ların ve diğer kurumların katılımlarıyla geliştirdikleri yasa taslağı doğanın aleyhine işleyecek şekilde değişmiş ve farklı bir yapıya bürünmüştü.

Bu durumdan rahatsızlık duyan sivil toplum örgütleri bir araya gelerek bir girişim oluşturdu: **Tabiatı Koruma İzleme Girişimi**. STK'lar öncelikle altına imza atacakları bir ortak metin belirlediler. Metnin içeriğinde yer alan noktalar şöyle:

1. Temel Yaklaşım Sorunu: Yasa taslağında yetersiz ve muğlak şekilde tanımlanan kavramlar biyolojik çeşitliliğin korunması yerine, doğayı tahrip edebilecek yatırımlar da dâhil her türlü kullanımın önünü açmaya hizmet edecek yönde şekillendirilmektedir.
2. Çerçeve Sorunu: Tüm belirleyici ve uygulamayla ilgili kritik hükümlerin gelecekte hazırlanacak yönetmeliklere

birakılması söz konusu yasa tasarısının temel hedefini ve etkinliğini büyük ölçüde zayıflatmaktadır.

3. "Doğal Sit" statüsünün kaldırılması: Bu statünün bilimsel ve hukuki hazırlık yapılmaksızın başka bir kanun altında yeniden tanımlanarak farklı bir koruma statüsü haline dönüştürülmesi doğru değildir. Bugüne kadar oluşmuş tüm mevzuat bu yaklaşımla saf dışı bırakılmaktadır.
4. Sivil toplum kuruluşlarının katılımının göz ardı edilmesi: Mevcut taslak yasa geçmişte STK'ların katkı verdiği içerikten çok uzaktadır. Bu noktada taslağın sivil toplum kuruluşları ortaklığında hazırlandığı iddiasının önemle sorgulanması gerekmektedir.
5. Yasama sürecinin izlenmesine engel olunması: Güncel durumda, yasanın aşamaları ve son haline ilişkin çalışmalara ulaşmak neredeyse imkânsız bir hal almıştır.

Yukarıdaki noktalara değinen hareket noktası metni şu an STK'ların imzasına açıldı. Süreçle ilgili daha fazla bilgiye ulaşmak ve destek olmak için girişimin İnternet sayfasını ziyaret edebilirsiniz: <http://tabiatkanunu.wordpress.com>

Bu sayıdaki Mevzuat bölümü Doğa Derneği'nden Bahtiyar Kurt'un katkısıyla hazırlandı.

Sivil Aktivistler

Ecehan Balta (Ekoloji Kolektifi)

1990'ların başından beri kendini feminist ve devrimci Marksist olarak ifade eden Balta, 1990'lı yıllardan beri işyeri temsilciliği ve on yıla yakın bir süre yönetim kurulu üyeliğini yaptığı DİSK/Sosyal-İş sendikasında aynı zamanda DİSK Kadın Komisyonu üyesi. 2000'li yıllarda savaşı karşı hareketle yakınlaştı. 15 yıldır profesyonel olarak sağlık sosyolojisi ile ilgilenen Balta, bu alandaki siyasal mücadeleyi de çok önemsiyor. Kırsal hareketlerle akademik olarak ilgilenen Balta, Bergama'daki siyanürlü altına karşı mücadeleyi uzun bir süre takip etti. "yeşil hareket"e hiçbir zaman örgütsel bir ilgisi olmadığını vurgulayan Balta, mücadelelerin iç içeliği vurgusunu yapıyor: "Kendimin, ezilenlerin ve sömürülenlerin ve doğanın özgürleşmesi hayalinin peşinden diğer insanlarla beraber koşuyorum. Özgürlüğün ancak eşitlikle birlikte mümkün olduğunu da unutmamaya çalışarak." Praksis dergisinin kurucuları arasında yer alan ve şu anda yayın kurulu üyeliğini de yapan Balta, iki yıl kadar "Gelecek" dergisinin yayın kurulunda görev yaptı. Kitap çevirileri yapan, birkaç kitapta makaleleri yayımlanan Balta şu sıralar düzenli olarak YeniYol dergisine, arada bir de Mesele dergisine yazıyor.

Ekoloji mücadelesini tam bir özgürlük mücadelesi olarak gören ve kendisini ekososyalist olarak tanımlayan Ekoloji Kolektifi '90'ların sonunda bir araya geldi, 2007'de dernek oldu. GDO'ya Hayır Platformu ve Nükleer Karşıtı Platform'un sekreteriyasında yer alan Ekoloji Kolektifi, altın madencilikine karşı mücadelelerde bütün çabasını hareketin kendi özörgütülülüğünü güce dönüştürmek yönünde harcıyor. Ekososyalist Dergi adında bir aylık yayın çıkartan kolektif her yıl çeşitli illerde Sinekojoloji adı altında bir Ekoloji Filmleri Festivali düzenliyor. Ekososyalist Manifesto'nun Türkiye tartışmalarını örgütleyen kolektif aynı zamanda Avrupa Sosyal Forumu kapsamında Ekososyalist Forum'un da örgütleyicileri arasında yer alıyor.

Ekoloji Kolektifi'nin söylemi Türkiye'de alışık olduğumuz çevreci örgüt söyleminden çok farklı. Sizin diğer çevre örgütlerinden farkınız ne?

Ekoloji Kolektifi, kendisini ekososyalist olarak tanımlayan bir örgütlenme. Yaşamın yeniden anlamlandırılması ve değiştirilmesi mücadelesine katkı koymak adına yok oluşa ve yok sayılmaya karşı tüm ezilenlerle ve ezilenlerin yanında mücadele etmeyi toplumsal ve kişisel bir sorumluluk sayıyor. Suyun, havanın, toprağın, emeğin birlikte özgürleşmesi, halkların birlikte barış içinde yaşaması, her türden milliyetçi, militarist, cinsiyetçi ve yasaklayıcı eğilim karşısında orman denilen dünyayı birlikte yaşamak adına yola koyuluyor. Bu bakımdan kendisini çevre mücadelesi veren diğer örgütlerden ayırıyor. Meseleye çevrenin, ağacın, ormanın "korunması" olarak bakmıyor. Türcü olmayan ve kozmopolit bir yaklaşımla, topyekün bir özgürleşme projesini güçlendirmeye çalışıyor. Bunun içinde insan da var, dere de, su da, gıda da, yoksulluk da...

Kırsaldaki çevre hareketlerini nasıl yorumluyorsunuz?

Bir dönem bu hareketleri "çevreci taban hareketi" olarak yorumlamış ve bununla ilgili de bir tez yazmıştım. Çevreci taban hareketi, genel olarak son dönem özellikle altın madencilik, termik ve nükleer santraller, hidroelektrik santrallerin yarattığı yıkıma karşı mücadele eden köylü hareketlerini tanımlamak ve onların temel özelliklerini –şirkete karşı olmak, kadın katılımı, devlet müdahalesi istemi gibi- diğer hareketlerden ayırt etmek için kullanılan bir kavramsallaştırıyordu. Bunu Türkiye'deki çevreci hareketlerin bir kısmı fazlasıyla benimsediler. Bugün bu kavramsallaştırmayı sorunlu buluyorum. Çünkü birincisi, Bergama'dan sonra ortaya çıkan hareketler "çevreci taban hareketlerinin" belirleyici özelliklerinin tüm hareketlere ait olmadığını gösterdi. İkincisi, bu hareketlerin "çevreci" olup olmadığı ile ilgili ciddi bir sorunum var. Kuşkusuz çevre duyarlı hareketler, ama bunlar daha çok, "yaşam alanlarına", "üretim ölçeklerine", "habituslarına" sahip çıkmaya çalışan emek hareketleri. Ayrıca "taban" kelimesinin yarattığı tını bana biraz elitist gelmeye başladı. "Çevrecilikte" de öyle bir elitizm var doğrusu; merkez ve çevre ülkeler anolojisi de buradan esinlenir ya; çevrecilikte de merkez insan, doğa da çevre oluyor diyebiliriz. Oysa kırsal hareketler dediğimizde gelecekle ilgili çevreninkinden ayırd etmeyen, bunu teorinin gördüğünden çok daha net biçimde gören hareketlerden bahsediyoruz.

Emek mücadelesi, feminizm ve ekolojizm, her biri kendi içinde zorlu alanlar. Siz bir de bunların kesişme alanında mücadele veriyorsunuz. O kesişim noktasına ve oradan ulaştığınız bütünsel bakış açısına nasıl eriştiniz?

Sınırlı bir alanda mücadele etmek, mücadeleleri birbirine bağlamadan kavramaya çalışmak bence çok daha zor. Bütünsel bir bakış açısına ulaştığımı henüz söyleyemem çünkü insan her gün yeni bir şey öğreniyor. Ya da sorgulamadan kabul ettiği bazı başka şeylerin üzerine gitmemeyi seçiyor. Örneğin çoğumuz homofobimiz üzerine çok fazla düşünmüyoruz. Ama o da bütüne dahil. Dolayısıyla bütünün eleştirisine de dâhil olmalı. Ben sanırım bütün tutsaklıklarımı(z)dan bir kurtuluş olarak özgürleşme

fikrine inanıyorum. O yüzden de insan onuru denilen bir şey varsa, insan da bütün tutsaklıklara karşı mücadele etmelidir diye düşünüyorum. Emek hareketinin içinde kadın, LGBT, etnisite ve ırkların ezilmesi diye bir gündem olması gerektiği, kırsal emek hareketlerinin özel gündeminin kentlileriyle buluşması gerektiği kesin. Bazılarımız böyle düşünse bile bunlardan biri ya da bir kısmıyla ilgilenmeyi de tercih ediyor olabilir. Ama kadın hareketinin içinde farklı sınıflardan, ezilen etnisitelerden kadınlar olduğu gerçeğini gözden çıkararak siyaset de yapılamaz, parçalı bir özgürleşme projesi de bazıları özgürleştirmediği sürece bizim özgürleşme projemiz olmaz.

Bu üçlü kesişim noktasının bıraktığı iz ya da yıpranma, bunlardan birinin vereceği yorgunluğun üç katı oldu mu?

Elbette herkesin bir birim enerjisi var ve bunu nereye harcacağına öncelikle zorunluluklarla ancak sonra seçimlerle karar veriyor. Beni de seçimlerimden çok, zorunluluklar yoruyor. Ama bu parçalı akılla mücadelede bahsediyorsanız, o korkunç bir hal alabiliyor. Karma örgütlerde siyaset yapmanın nasıl olabileceğini, bütün enerjinizi emebileceğini bütün feministler bilir. Bir sendikada kadın olmak da en az onun kadar meşakkatli olabiliyor. Ekolojide de gündemde tutmak her zaman kolay olmuyor, hele sendikalarda. Herkesin "yine başladı" bakışları altında yaşamak biraz yorucu gerçekten. En azından kendi çevrenizdeki ana akıma dahil değilseniz, her zaman bu böyledir. Bununla yaşamaya alışmak yerine, insanların sizinle yaşamaya alışmasını sağlamak gerekiyor.

Ekoloji Kolektifi

P.K.: 374 Yenişehir / Ankara
İnkılap Sok. 26/4 Kızılay/ Ankara
Tel: +90.312.425 77 63 • Faks: +90.312.425 77 64
www.ekolojistler.org

STGM

Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu Başkanı: Levent Korkut

Başkan Yardımcısı: Ayhan Bilgen

Genel Sekreter: Gürcan Banger

Sayman: Feray Salman

Üyeler: Seyhmus Diken, İhsan Özbek, Uygur Özemesi

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği adına sahibi: Levent Korkut
Sorumlu Yazışları Müdürü: Gamze Göker
Grafik Tasarım: Gülru Höyük
Kariyerler: Sarkis Paçacı

ISSN 1306-5297

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi

708. Sok. 14/9, 06550

Yıldız Cankaya, Ankara

Tel: (312) 442 42 62 (pbx)

Faks: (312) 442 57 55

e-posta: bilgi@stgm.org.tr

web: www.stgm.org.tr

STGM İstanbul İletişim Ofisi

Meşrutiyet Cad. Kiblelize Sok. No: 3/1

Şişhane Beyoğlu, İstanbul

Tel: (212) 292 00 60 Faks: (212) 292 00 64

e-posta: istanbul@stgm.org.tr

web: http://istanbul.stgm.org.tr

STGM Adana Yerel Destek Merkezi

Kurtuluş Mah. Ziyapaşa Bul. Kızılay Kan Merkezi

Sok. (64010 Sok.) Dr. Muzaffer Ersalan Apt.

Tel: 14 K: 1 D: 1 Seyhan, Adana

Tel: (322) 453 04 50 - 51 Faks: (322) 453 04 02

e-posta: adana@stgm.org.tr

web: http://adana.stgm.org.tr

STGM Denizli Yerel Destek Merkezi

Saltık Mah. 1521 Sok.

No: 16 D: 1, 20100 Denizli

Tel: (258) 241 60 11 Faks: (258) 241 50 11

e-posta: denizli@stgm.org.tr

web: http://denizli.stgm.org.tr

STGM Diyarbakır Yerel Destek Merkezi

Fabrika Cad. Sümerpark Kampüsü

Kent Gönüllüleri Binası Kat: 1 Diyarbakır

Tel: (412) 226 60 77 Faks: (412) 226 30 65

e-posta: diyarbakir@stgm.org.tr

web: http://diyarbakir.stgm.org.tr

STGM Eskişehir Yerel Destek Merkezi

Deliklikaş Mah. Gürman Sok.

No: 16, 26090 Eskişehir

Tel: (222) 220 40 36 Faks: (222) 220 40 76

e-posta: eskisehir@stgm.org.tr

web: http://eskisehir.stgm.org.tr